

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

15. april 2015

Europa-Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om interoperabilitetsløsninger for europæiske offentlige myndigheder (ISA²) COM(2014) 367 endelig

1. Resume

ISA² (Interoperability solutions for European public administrations) er en videreførelse af det eksisterende ISA-program, som løber i perioden 2009-2015. Interoperabilitetsløsninger sikrer, at it-systemer og tjenester kan tale sammen. Programmet skal fremme borgere og virksomheders muligheder for at anvende elektroniske tjenester på tværs af EU's indre grænser samt som et middel til modernisering af medlemsstaternes offentlige sektor.

Med programmet søger man at sikre, at it-systemer og tjenester i medlemsstaterne kan tale sammen med henblik på administrative lettelser. Hensigten er at undgå, at der opstår elektroniske barrierer for den frie bevægelse af varer og arbejdskraft i det indre marked. Programmet foreslås for en fem-årig periode 2016 til 2020 med et samlet budget på EUR 130,9 mio. Programmet gennemføres af Europa-Kommissionen i samarbejde med en komité, der nedsættes efterfølgende og som vil bestå af repræsentanter for medlemsstaterne.

2. Baggrund

Kommissionen har den 26. juni 2014 stillet ovennævnte forslag om en fælles afgørelse til Europa-Parlamentet og Rådet. Forslaget har hjemmel i TEUF artikel 172, og skal vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

ISA²-programmet er fremsat som en fortsættelse af en række programmer, der har arbejdet med dataudveksling og interoperabilitet mellem medlemslandene.

I 1995 blev programmet om telematisk dataudveksling mellem administrationerne i Fællesskabet (IDA, 1995-1999) fremsat. Programmet sigtede mod

at fremme udvikling og drift af transeuropæiske telematiske netværk, hvor igennem medlemsstaternes myndigheder kunne udveksle data med hinanden og/eller EU's institutioner.

Opfølgingsprogrammet, IDA II (1999-2004), var rettet mod at gøre leveringen af e-forvaltningstjenester til europæiske virksomheder og borgere mere effektiv. I 2005 fulgte endnu et opfølgingsprogram, IDABC-programmet (2004-2009), der sigtede mod interoperabel levering af paneuropæiske e-forvaltningstjenester til offentlige myndigheder, virksomheder og borgere.

Det nuværende ISA-program om interoperabilitetsløsninger for europæiske offentlige myndigheder (2010-2015) har som mål at støtte samarbejdet mellem europæiske offentlige myndigheder ved at fremme effektiv elektronisk kommunikation på tværs af grænser og sektorer og derved muliggøre levering af elektroniske offentlige tjenester til støtte for gennemførelsen af EU's politikker og aktiviteter.

ISA-programmet har støttet en række initiativer. Som eksempler kan nævnes STORK, der er en løsning til at understøtte interoperabiliteten mellem medlemsstaternes elektroniske identiteter (eID'er), dvs., at et eID i Danmark kan benyttes som identifikation i fx Sverige og omvendt, samt e-PRIOR, der understøtter e-udbudsprocesser.

3. Formål og indhold

Det aktuelle forslag beskriver rammerne for et femårigt program, ISA², som skal videreføre det hidtidige arbejde leveret i IDA, IDABC og ISA. Det overordnede formål for såvel ISA² som for de foregående programmer er at opnå interoperabilitet mellem offentlige it-systemer inden for og på tværs af medlemsstaterne, hvilket vil sige, at vidt forskellige elektroniske offentlige systemer skal kunne udveksle informationer og data på tværs af landegrænserne. Dette er med henblik på dels at blive i stand til at levere bedre ydelser til borgere og virksomheder og dels for at mindske elektroniske barrierer for varenes og arbejdskraftens fri bevægelighed imellem medlemsstaterne.

ISA²-programmet skal ses som en efterfølger til ISA-programmet og vil konsolidere, fremme og udvide dets aktiviteter.

Det nye program vil især:

- bidrage til at identificere, skabe og drive interoperabilitetsløsninger, som derefter vil blive leveret til ubegrænset brug til andre EU-institutioner og -organer og til nationale, regionale og lokale offentli-

ge myndigheder, hvilket vil lette interaktionen på tværs af grænser og sektorer,

- udvikle selvstændige eller supplerende interoperabilitetsløsninger og støtte andre EU-initiativer ved at stå i spidsen for interoperabilitetsløsninger som en "løsningsinkubator" eller sikre deres bæredygtighed som en "løsningsbro", og
- vurdere de it-mæssige aspekter af eksisterende EU-lovgivning og lovforslag.

Europa-Kommissionen argumenterer for, at programmet vil tilføre økonomisk værdi, idet programmet vil støtte det indre markedes funktion gennem løsninger, som sikrer:

- kortere responstider i offentlige myndigheders interaktion med borgere og virksomheder,
- identifikation og genanvendelse af eksisterende løsninger til at opfylde lignende virksomhedsbehov, og
- automatisering af transaktioner på tværs af grænser og sektorer, hvilket sparer ressourcer og tid.

ISA²-programmet vil blive udmøntet af Europa-Kommissionen i et rullende arbejdsprogram, dvs. at det revideres løbende, hvorigennem Europa-Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne vil gennemføre analyser og projekter i relation til grænseoverskridende interoperabilitet. Europa-Kommissionen vil fremlægge forslag til arbejdsprogram som gennemførelsesretsakter, der behandles af en ISA²-komité, der udgøres af repræsentanter for medlemsstaterne.

Mindst én gang om året behandler og godkender Europa-Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne det rullende arbejdsprogram og enhver ændring heraf. Midler til gennemførelse af ISA²-programmets aktiviteter udløses enten ved optagelse af disse i arbejdsprogrammet eller ved godkendelse af en projektfase som fastsat i det rullende arbejdsprogram og evt. ændringer af dette.

Programmet er åbent for deltagelse fra EØS- og kandidatlande. Desuden kan tredjelande, internationale organisationer og internationale enheder deltage i det omfang, det ikke medfører ekstraomkostninger for EU-budgettet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige beslutningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse,

men Europa-Parlamentet har påbegyndt udvalgsbehandlingen af forslaget i juli 2014.

5. Nærhedsprincippet

Regeringen vurderer, at programmet er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, da udviklingen af fælleseuropæiske elektroniske offentlige tjenester ikke kan gennemføres af medlemsstaterne hver for sig. Der er således tale om fælles EU-koordinering af principper og standarder for interoperabilitet og national implementering af elektroniske forvaltnings-tilbud.

6. Gældende dansk ret

Forlaget påvirker ikke direkte dansk lovgivning, da der er tale om et støtteprogram for udvikling og understøttelse af elektroniske offentlige tjenester, som det er frivilligt at benytte.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Programmet er fuldt finansieret af EU og vil dermed ikke direkte have statsfinansielle konsekvenser. Forslaget medfører en udgift på EU-budgettet på EUR 130,9 mio, (i løbende priser) fordelt ud over perioden fra den 1. januar 2016 til den 31. december 2020. Projekterne i ISA²-programmet indebærer ikke krav om medfinansiering fra medlemsstaterne.

Forslaget til finansieringsramme er i overensstemmelse med den aktuelle flerårige finansielle ramme for perioden 2014-2020.

Da Danmark betaler ca. to procent af EU's udgifter, svarer programmet til en statslig udgift på ca. 19,8 millioner kr. i den femårige periode, som programmet varer.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

ISA²- programmet forventes at kunne skabe større interoperabilitet i det indre marked, hvilket forventes at øge væksten på baggrund af mulighederne for administrative lettelser, øget mulighed for samhandel og højere grad af konkurrence.

Programmet kan muliggøre effektiviseringer i den offentlige sektor og forbedre de internationale konkurrencemuligheder for danske virksomheder og dermed påvirke samfundsøkonomien positivt.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Europa-Kommissionens forslag har ikke som formål at medføre direkte administrative lettelser for erhvervslivet. Forslaget vurderes derimod indirekte at lette de administrative byrder for erhvervsliv, civilsamfund og borgere gennem forenkling af grænseoverskridende aktiviteter samt enklere interaktion mellem nationale administrationer og hhv. virksomheder, organisationer og borgere.

10. Høring

Forslaget har været sendt i høring i Specialudvalget for Konkurrenceevne-, Vækst- og Forbrugerforhold med frist for bemærkninger den 16. marts 2015. Der er modtaget høringssvar fra Dansk Standard.

Dansk Standard støtter forslaget og fremhæver vigtigheden af den strategiske brug af standarder og standardisering i udviklingen af digitale løsninger. Fokus bør ifølge Dansk Standard være på at anvende og referere til eksisterende it-standarder alle steder, hvor det er muligt og hensigtsmæssigt. Dansk Standard fremhæver ligeledes vigtigheden af at følge og påvirke udviklingen af europæiske standarder, hvor der er danske samfundsinteresser på spil.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Europa-Kommissionens meddelelse er siden sin fremlæggelse blevet diskuteret sporadisk på arbejdsgruppeniveau i Rådet. Enkelte medlemsstater ønsker en markant skærpelse af programmets fokus i afgørelsens tekst, mhp. en klarere prioritering af de forventede indsatser end det er tilfældet i forslaget. Der ønskes samtidig et markant større fokus på evaluering for at sikre, at programmet leverer reelle resultater.

Der er et stort flertal blandt medlemsstaterne for det fremlagte forslag.

12. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er overordnet set positiv over for Europa-Kommissionens forslag, idet fælles standarder og løsninger for grænseoverskridende løsninger og services vurderes at være til Danmarks fordel i et stadig mere digitalt Europa.

Europa-Kommissionens forslag korresponderer ligeledes med regeringens digitaliseringspolitik, som blandt andet indebærer et stort fokus på udviklingen af elektroniske offentlige tjenester baseret på åbne standarder. Forslaget understøtter målsætningerne i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi om at sikre en moderne og effektiv offentlig sektor.

Regeringen er tilfreds med, at medlemsstaterne er sikret indflydelse på, hvordan programmets midler prioriteres gennem den nedsatte komité. Regeringen ønsker ligeledes at sikre, at medlemsstaterne ikke pålægges unødige administrative byrder i forbindelse med programmet.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.